

Как да се пише дипломна работа

ЛЕСНО ЛИ Е?	1
ПРИМЕРНИ ДЕЙСТВИЯ	1
1. Дискутирайте качествата и желанията си	1
2. Участвайте във формулирането на темата	1
3. Литературно проучване	2
4. Обобщете проученото	2
5. Изяснете си проблематиката	2
6. Формулирайте цел и задачи	2
7. Извършете подготовка	2
8. Подберете правилни методи	2
9. Извършете същинската работа	2
10. Направете анализ	3
11. Направете изводи	3
12. Опишете какво сте извършили	3
13. Сглобете в единно цяло	3
14. Редактирайте	3
15. Предоставете за проверка	3
16. Съдействайте на рецензента	3
КАК ДА РАБОТИМ С ДИПЛОМНИЯ РЪКОВОДИТЕЛ	4
1. Проявявайте активност	4
2. Бъдете редовни	4
Сами вършете работата си, но обсъждайте направеното от вас	4
Следвайте указанията с разбиране	4

Лесно ли е?

Писането на дипломна работа въобще не е лесна задача. За повечето хора, на които това се е налагало, това е била най-обемната писмена работа, която са писали изобщо в живота си. За почти всички от тях тя е била и най-трудната:

1. Основно поради обема си, който предполага и съответното количество положен квалифициран труд;
2. Донякъде поради неподготвеност на нашите студенти да пишат ръкописи и да излагат свободно мислите си (тази неподготвеност се демонстрира все по-често и убедително напоследък);
3. Студентите-дипломанти често не знаят какво всъщност трябва да правят, как да го правят и в каква последователност да го направят – т.е. по какъв начин да разпределят усилията си във времето, определено за дипломно проектиране.

Писането на дипломна работа не би било толкова трудно, колкото изглежда на някои дипломанти, или то би могло значително да се облекчи, ако се спазват някои съвети и правила, проверени от много поколения.

Примерни действия

1. Дискутирайте качествата и желанията си

Дискутирайте с дипломния си ръководител общите насоки на евентуалната дипломна работа, споделете вашите желания за професионална реализация и изява, изяснете силните и слабите страни във вашата подготовка. Това ще спомогне да получите тема, която пасва най-добре на знанията, уменията и желанията ви. Най-добре е това да стане още на етапите на курсово проектиране, когато може да попълните евентуални пропуски във вашата подготовка.

2. Участвайте във формулирането на темата

Според възможностите и обстоятелствата, участвайте най-активно във формулирането на темата на дипломното работа и съставянето на заданието. Поискайте добавянето на конкретни елементи, които биха подчертали способностите и възможности ви, а се

постарайте да постигнете заместване на конкретни работи, които не можете да свършите, трудно бихте извършили или не пасват добре на представите ви. Стремете са към получаване на задание, което в максимална степен да разкрие вашите възможности.

3. Литературно проучване

Направете известно проучване на литературни и други информационни източници, като имате предвид основните акценти на темата.

4. Обобщете проученото

Опитайте да обобщите събраната информация от източниците. Ако обобщение не ви се отдава, тогава поне направете коментар на проученото.

5. Изяснете си проблематиката

Изяснете значението на разработваните проблеми и мястото им в човешката практика. Разберете смисъла на предстоящата работа и генезиса на проблемите. Включете технически, технологични, икономически, научно-изследователски, социални или други аргументи и параметри. Консултирайте се своевременно с дипломния си ръководител или с назначения консултант. Не оставяйте всичко за края.

6. Формулирайте цел и задачи

Формулирайте целта на дипломната работа. Дори и в случаите, когато темата на дипломната работа изглежда, че определя в голяма степен целта, е необходимо известно детайлизиране по отношение на средствата, методите, подходите или наложените ограничения.

Формулирайте задачите на дипломната работа – това са задачи, решаването на които би довело до постигането на зададената цел. Бъдете конкретни и ясни, избягвайте лозунги и клишета. Консултирайте се своевременно с дипломния си ръководител.

7. Извършете подготовка

Извършете необходимата подготовка за същинската работа – направете моделиране, идейно проектиране, подготовка на експеримент, въобще създайте условия за да може да илюстрирате или демонстрирате решенията от вас задачи. Консултирайте се своевременно с дипломния си ръководител или с назначения консултант. Не оставяйте всичко за края.

8. Подберете правилни методи

На базата на вашите знания подберете методи, алгоритми или подходи за решаването на набелязаните задачи. Обсъдете с ръководителя (или с консултанта) избора си и консултирайте детайли ако е необходимо. Проверете дали тези средства са адекватни и дали осигуряват решенията в рамките на наложените ограничения. Ако се наложи, актуализирайте литературното проучване, евентуално допълнете или модифицирайте задачите.

9. Извършете същинската работа

Това означава по същество да решите набелязаните от вас задачи. В много от случаите тук се включват експерименти. Във всеки случай внимателно записвайте получените от вас резултати. Опишете подробно решенията и условията, при които са получени. Детайлните записки могат да облекчат работата на по-късен етап, например да ви помогнат да направите анализ на полученото. Опишете подробно направеното от вас. Обмислете как да онагледите полученото с помощта на таблици, графики или диаграми. Обмислете внимателно надписите и коментарите към тях. Открийте и отстранете евентуални грешки. Ако се наложи, разширете или редуцирайте кръга от поставени задачи.

10. Направете анализ

Съпоставете отделните частични резултати, получени при различни условия. Съпоставете получените решения. Съпоставете използваните от вас алтернативни методи, алгоритми или подходи от гледна точка на конкретната работа. Коментирайте практическата стойност на полученото. Анализирайте как то се съгласува с известните ви информационни източници и с изследванията във вашата предметна област.

11. Направете изводи

Въз основа на получените резултати (от извършеното от вас) направете изводи и препоръки. Оформете заключение по направеното. Консултирайте се своевременно с дипломния си ръководител, за да се предпазите от погрешни заключения.

12. Опишете какво сте извършили

Опишете извършената от вас работа по отделните пунктове, като се придържате към заданието за дипломно проектиране. Във всички случаи следва да изпълните заданието изцяло, но не е забранено да го надхвърлите в някаква степен. Ако откриете пропуск, следва да се върнете обратно в съответния пункт и да го доработите. Консултирайте се своевременно с дипломния си ръководител.

13. Сглобете в единно цяло

Сглобете всички фрагменти до получаване на хомогенно цяло. Използвайте единен формат при записването – препоръчва се да се придържате към предоставен от катедрата или факултета.

Балансирайте внимателно записката така, че извършеното от вас да изпъкне и да може лесно да се разграничи от литературния обзор, респ. от постиженията на другите.

Консултирайте се своевременно с дипломния си ръководител. Обмислете как да представите в сбита форма постиженията си в заключителната част на записката.

14. Редактирайте

Редактирайте внимателно документа за отстраняване на правописни, граматични, механични и стилови грешки. Обърнете нужното внимание на означенията, дименсиите и количествените характеристики.

Проверете номерациите на фигурите и таблиците. Редактирайте надписите към тях, като се стремите към краткост и яснота. Не допускайте фигури или таблици без обозначения, без пояснителен текст и без коментар.

Накрая редактирайте целта и задачите, както и заключителната част на дипломната работа.

15. Предоставете за проверка

Отпечатайте работата и я предайте на дипломния си ръководител. Оставете му време да я прегледа (планирайте такова време). Направете необходимите поправки и изменения, ако се изиска. При правени по-рано регулярни консултации, поправките сега би трябвало да са минимални.

16. Съдействайте на рецензента

Окажете пълно съдействие на назначения рецензент за изясняване на исканите от него детайли, решения, методи, програми, резултати. Демонстрирайте му полученото. Положете всички усилия да отстраняване на евентуални недоразумения. Помогнете му, ако е необходимо, дори при формулиране на забележки към работата ви (ако вярвате, че тя е безупречна, вие грешите много). Не влизайте в излишни спорове, уважавайте неговите усилия да разбере направеното от вас. Помнете, че понякога те биха могли да са значителни.

Описаните по-горе действия не претендират да са пълния списък от необходими и достатъчни действия. В конкретни случаи някои фрагменти ще отпаднат, а други ще се появят по необходимост. Освен това, някои от задачите може да се усложнят, така че да изискват допълнително структурирането им в множество от подзадачи.

Как да работим с дипломния ръководител

1. Проявявайте активност

Проявявайте активност при формулиране на темата на дипломната работа, при оформяне на заданието за дипломната работа и при изясняване на същността на самото дипломно проектиране.

Пасивност или известна липса на инициатива могат да вгорчат живота ви. Евентуални пропуски на този етап биха изисквали по-нататък много повече усилия, отколкото евентуално можете да си позволите.

2. Бъдете редовни

Посещавайте регулярно срещите с дипломния ръководител. На тях се явявайте подготвени, давайте подробен отчет на извършеното междуременно и изяснявайте необходимите детайли.

Ако не успеете да свършите нещо по-значително, не се оправдавайте, че сте имали нещо по-важно за вършене. В най-лошия случай, на срещата се явете със списък от въпроси, който са възникнали в процеса на проектиране и са с пряко отношение към дипломната ви работа.

Като обсъждате регулярно проблемите на дипломното си проектиране вие постигате много:

1. Постигате функционална обратна връзка, която е залог за високо качество;
2. Създавате условия за планомерно и равномерно изразходване на силите в периода на проектиране;
3. Създавате защитна система за предпазване от евентуални грешки в проектирането;
4. Рационализирате изразходваните усилия, т.е. повишавате коефициента си на полезно действие;
5. Предпазвате се от възникване на творческа криза и, ако е възникнала, минимизирате вредния ефект от нея;
6. Облекчавате значително процеса на вземане на решения, където опасността от грешки е най-висока.

Сами вършете работата си, но обсъждайте направеното от вас

Формулирайте сами целта и задачите на дипломната си работа, но ги консултирайте своевременно. Самостоятелната работа е основно изискване на образователната система, но като обсъждате на този етап бихте си спестили много излишни усилия по-късно. Неправилно формулирана цел и пропуснати задачи може да обърнат нещата с главата надолу.

След като привършите в основни линии с литературния обзор, който сами трябва да направите, консултирайте направените от вас обобщения. Опитайте се да защитите мотивирано вашата гледна точка, но се съобразете с мнението на ръководителя, ако той има възражения.

След като получите определени резултати, от вас се изисква да направите съответни изводи (не очаквайте друг да ги направи вместо вас). Дискутирайте ги подробно след като ги формулирате в първоначална версия, за да се предпазите от евентуални груби грешки.

Следвайте указанията с разбиране

Следвайте указанията на дипломния си ръководител, но положете нужните усилия да ги осмислите и да ги разберете правилно.

Често срещана грешка е дипломантът да кима разбиращо, докато всъщност не схваща много добре за какво става дума. Възможните причини са основно две: а) дипломантът не желае да извършва сложна работа, а иска да мине “леко” – с по-малко усилия; б) дипломантът не разбира в дълбочина третирания проблем, но се срамува да си признае и се надява, че по-късно ще компенсира пропуските. Надявам се, че не сте от първия вид дипломанти. Освободете се от комплексите си, не се срамувайте да признаете пропуските си, незнанието си или това, че не сте разбрали добре нещо.

Вашият ръководител трябва да знае това, защото е “от вашия отбор”. Ако прикривате проблемите, по-нататък няма да ви е никак леко. Подобно отношение е като бомба със закъснител. Когато неразбирането се прояви, може да се окаже късно за компенсиращи действия.